

458

H 12

12

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
458 H 12

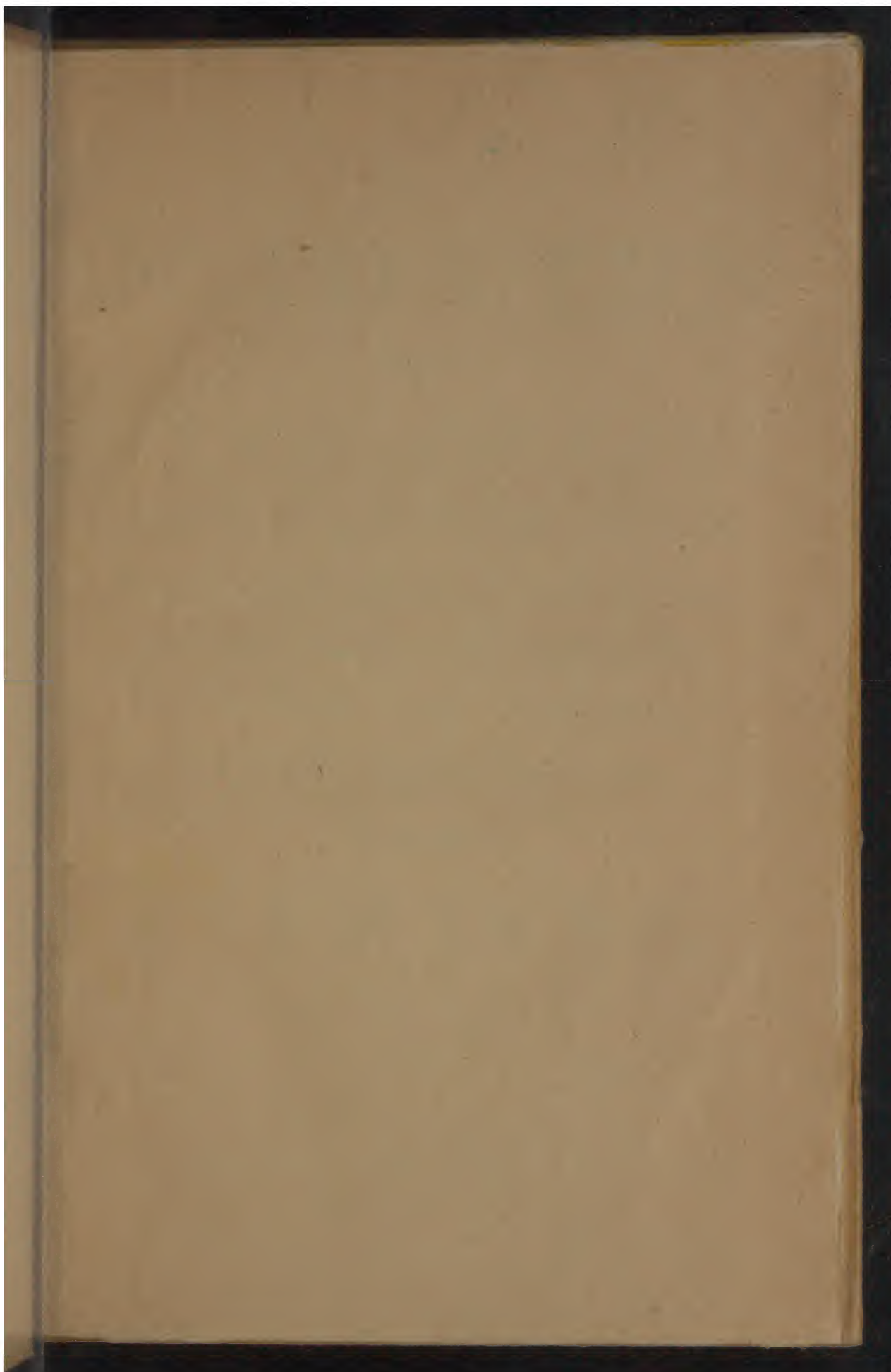
Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
458 H 12

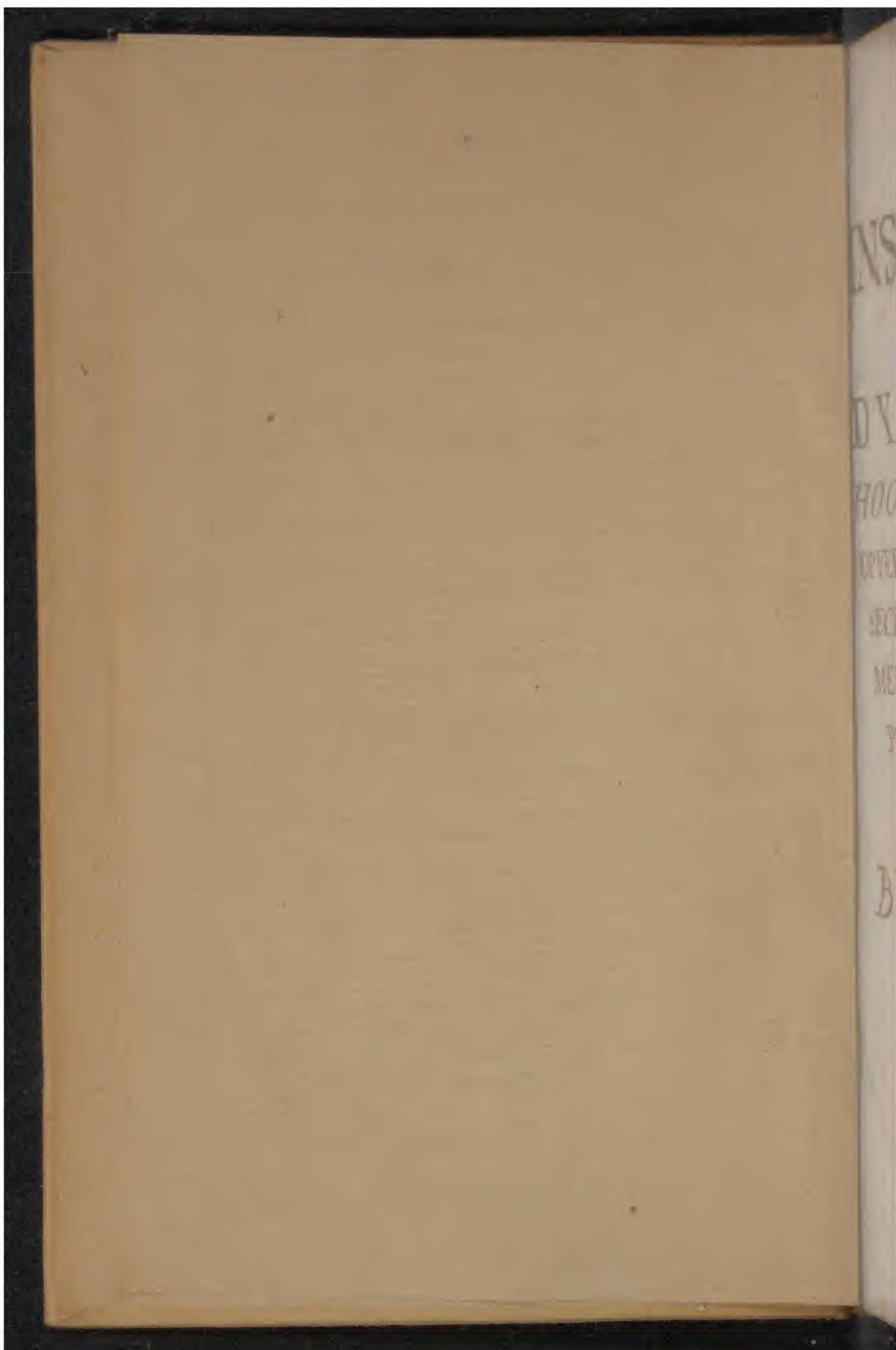

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
458 H 12

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
458 H 12

Vw 458 H 12

INSTRUCTIEN

Voor

ED YCK-GRAAF,
HOOGHE-HEEMRADEN,
OPPER-POLDER-MEESTEREN,
SECRETARIS, PENNINGH-
MEESTER ende ONDER-
POLDER-MEESTERS, &c.

Van de

BEEEMSTER.

Instructie voor den *Dijck-Graaff van de Beemster.*

I.

IN den eersten, sal den
 Dijck-Graaff die nu is, ofte
 die naamaals naar voorgaande
 Nominatie van d' Heeren
 Oost-Ingelanden van de Beemster,
 vervolgende 't Ootroy den selven
 geven, by den Reecken-kamer van
 landt, gekoren ende gestelt sal wer-
 den, gehouden sijn de Gerechtigheden
 Vryheden van de Beemster, naar
 duyterste vermogen voor te staan,
 te bewaren.

I I.

des Beemsters Nut, Oirbaar ende
 ordeel in aller manieren behartigen
 Procureren.

I I I.

de Keuren ende Ordonnantien by
 A 2 Dijck-

4 *Instructie voor den Dijck-Graaff*

Dijck - Graaff ende Hooge-Heemraden van de Beemster gemaackt , ende noch te maacken , in allen deelen precyselijck naar te komen ende t' achtervolgen , doende de selve naar behooren Exëcuteren , Procederende jegens de Overtreders der selver met aller ernst , vlyt ende naarstigheydt , sonder eenigh oogluylckinge ofte verdragh.

I V.

Sal mede gehouden sijn de Resolutien ende bevelen by de Heeren Hooft-Ingelanden van deselve Beemster genomen ende gegeven , voor soo veel in hem is , precyse ende punctuëlijcken naar te komen , ende uyt te voeren.

V.

Alle Recht-dagen , en Schouwen , soo van Dijcken , Wegen , Slooten , als van andere Beemster-Wercken , Bestedingen , ende wat diesaangaande meer magh sijn , selfs in persoon waar nemen , sonder ymant in sijn afwesen te sullen mogen substituëren ofte stellen.

Sal

V I.

Sal geen Wercken 't sy kleyn ofte groot by hem selfs mogen Besteeden, maar sullen alle Bestedingen hoe geringh de selve sullen sijn, moeten geschieden met kennisse ende ten overstaan van Hooge-Heemraden in der tijdt, ofte ten minsten twee Heeren uyt het Collegie.

V I I.

Sal van gelicke geen Wercken selfs ofte door anderen mogen aannemen, noch daar in eenigh part ofte deel hebben, oock geen Materiaalen, Deelen, Hout, Wagens ofte Karren aan de voorsz. Wercken ofte aan de aannemers der selver mogen leveren, op de verbeurte van de selve Materialen, ende een Boete van 25 gulden t'elcken reyse te verbeuren, tot behoefte van de Huysfittende Armen van de Beemster.

V I I I.

Sal nevens de Hooge-Heemraden gee-

A 3

ne

6 *Instructie voor den Dijk-Graaff*

ne betalinge op de Penningh-Meester
mogen Ordonneeren, anders als by
schriftelijke Ordonnantie, ende dat van
Wercken ende Materialen die naar
voorgaande resolutie sijn Besteet ofte
gekocht; alsmede geen Ordonnantien
uytgeven noch teyckenen, voor ende
aleer de selve by den Secretaris van de
Beemster, alvorens geteeckent ende gere-
gistreert sullen wesen.

I X.

Ende mede geen Ordonnantien we-
gens Vacatien vermogen te passeren ten
behoefte van Hooge-Heemraden, of
Secretaris van de Beemster, als met
kennisse van de Heeren Hooft-Ingelan-
den.

X.

Sal alle voorvallende Saacken met
het Collegie van Hooge-Heemraden,
ofte ten minsten 't meerendeel der sel-
ver moeten communiceren, ende son-
der der selver Advys ofte kennisse geen
saacken van eenigh gewichte mogen
Trade-

Tracteren , Handelen ofte Uytvoe-
ren.

X I.

Van gelijcken alle Extraordinarisse
ende Importante saaken, den welvaart
ende behoudinge van de Dyckagie van
de Beemster, ende den aankleven van
dien betreffende, met de Heeren Hooft-
Ingelanden ende Hooge-Heemraden van
de selve, 't sy by beschryvinge van 'r volle
Collegie ofte mette presente Hooft-
Ingelanden ende Hooge-Heemraden, naar
noot ende vereysch van saacken te com-
municceeren, overleggen ende beslay-
ten; ende sonder der selver Hooft-
Ingelanden expres consent ende toestaan,
geen Omslagen ofte Morgen-Gelden te
mogen Omslaan, noch opneminghe
van Penningen, ofte andere Belastingen
ofte Beswaringen tot laste van de
Beemster te mogen doen ofte maac-
ken.

X I I.

Sal sommiere notitie doen houden
A 4 van

8 *Instructie voor den Dijk-Graaff*

van de principale Poincten , die de Heeren Hooge-Heemraden uyt de dagelijcksche occurrentie sullen remarqueren ende bedencken , de voorsz. Dijkagie ende den aankleven van dien betreffende ; ende sal de selve Poincten van tijdt tot tijdt in 't Collegie van d' Hooge-Heemraden doen delibereren ende resolveren , die in Cas van enige merckelijcke swaarigheydt , ofte ten opsien van d' importantie van de saacke daar op sullen consulteren met de voorsz. Heeren Hooft-Ingelanden , als vooren.

X I I I.

Ende alsoo den welstant ende verseeckeringe van alle Dijkagie geheelijcken dependeert van de goede ende prompte betalinge van de Omslagen , sal nauw regard nemen dat de selve by de Penningh-Meeesters van de Beemster wel ende naar behooren werden geinnet ende ontfangen.

X I V.

Ende tot dien eynde gehouden sijn
ter

ter requisitie van de selve , dat hem gebleken sal wesen van gedane behoerlijcke Insinuatie , Sommarie ende Renovatie , ende naar 't gene aan de gebreeckige om haar Omslagen te betalen , 't sy in 't geheel ofte deel sal komen te refteren , promptelijck aan handen van de Penningh - Meesters te fourneren , ende uytleggh te doen op Dubbel-gewin , naar Dijkrecht , soo van de Omslagen als d' oncosten daaromme gedaan.

X V.

Sal forge dragen datter alle tijdt in de Beemster in de Quartieren daar toe gedesigneert , omme by Inbreuck van Dijcken , Wateren ende andere nooden te gebruycken , voorraat mach wesen van eenige Kordewagens , Schoppen , Spaden , Slonsen , Vuurpannen , Turcken ofte Teer-touwen , met eenige Teer-tonnen , als mede een partye Sparren , mitsgaders een deel Koe-schuyten ofte Pramen , een dosijn Vogel-roers met soo veel slechte Biddeliers , wat Kruyt ende Looft , omme
ter

X O Inſtructie van den Dijck-Graaff &c.

ter noot gereet ende by der hant te hebben.

X V I.

Sal alle onraat, onheyl ende misbruycken ſoo draa de ſelve tot ſijne kenniſſe gekomen ſullen ſijn, d' Heeren Hooge-Heemraaden in tijds aandiennen ende openbaaren, ende met de ſelve ſoodanige ordre helpen ſtellen ende raamen, als tot weeringe ende voorkominge van de ſelve tot de meeſten dienſt ende oirbaar van de Beemſter ſal bevonden werden te behooren.

X V I I.

Ende voorts alles doen, wat een goet ende getrouw Dijck - Graaff ſchuldigh ende gehouden is te doen.

In-

Instructie voor de *Hooge-Heemraden van de* *B E E M S T E R.*

I.

IN den Eersten, sullen de Hooge-Heemraden die nu sijn ofte die maamaals by de Heeren Hooft-Ingelanden van de Beemster, achtervolgende t' Oudroy den selven gegeven, alle jaaren in de Paaschweecke op de generale Vergaderinge binnen de Stad van Amsterdam gekoren werden, gehouden sijn de Gerechtigheden ende Vryheden van de Beemster, naar haar uytterste vermogen voor te staan ende te verantwoorden.

I I.

Des Beemsters nut, oirbaar ende voordeel in aller manieren behartigen; mitsgaders der selver beste raden, ende voor 't quaatste waarschouwen.

Alle

III.

Alle tijdt als de selve, t' sy by den Heer Bailjuw, ofte by den Heer Dyck-Graaff van de Beemster, ofte Presiderende Hooge-Heemraadt ontboden ofte gevordert werden, ten Raade komen ende verschynen sullen, nootsaakelijckheden uytgesondert.

I V.

Des Beemsters Keuren ende Ordonnantien, mitsgaders de Resolutien ende beveelen van d' Heeren Hooft - Ingelanden van de selve, in alle hare Poincten naar alle vermogen, naar komen ende uyt te voeren.

V.

Alle Recht-dagen, soo van den Heer Bailjuw als van den Heer Dyck-Graaff van de Beemster, mitsgaders de Schouwen van de Dijcken, Wegen, Slooten, Bestedingen ende opneminge van de Beemster Wercken, met alle vlyt ende naarstigheydt waarnemen.

Midts

V I.

Midts dat op de Generale Bestedinge van eenige groote wercken, t' meereendeel van de selve Hooge-Heemraden altijt present ende jegenwoordig sal sijn; ende dat op sulcke dagen als daar toe sullen wesen geordonneert, sonder de selve te mogen veranderen ofte verleggen, als by gemeen advys ende bewillinge.

V I I.

Sullen alle gemeene - Lants Wercken die eenighsints Besteedbaar sijn, openbaarlijk Besteden, maakende de gedeelten ende parcken soo gelijk als doenlijk is, op dat alle de Wercken die van een Conditie ende Bestedinge sijn, teffens opgemaackt mogen werden, Ordonnerende een bequamen ende precysen tijdt wanneer deselve opgelevert moeten werden, ende stellende daar op soodanige Breucken ofte Boeten, als men in gelijcke wercken gewoon is te doen.

Ende

V I I I.

Ende sullen van de selve Besteedinge doen maacken, pertinente schriftelijke Voorwaarden ende Conditien, die syluyden de respectie Aanneemers ende Mede-standers sullen voorlesen; ende naar gelegentheydt van saaken de selve nevens hare Borgen en den Secretaris doen teekenen.

I X.

Mede naarstelijk letten dat de Besteedingen (insonderheydt van eenige nieuwe ende groote Wercken) tot redelijken pryse werden gedaan; ende tot dien eynde haar by eenige getrouwe ende ervaren Luyden informeren, tot wat pryse yder soorte van Wercken kan ende behoort gedaan te werden.

X.

Sullen nevens d'Heer Dyck - Graaff geen Wercken opnemen ofte pryssen, ten sy de selve volkomentlijk volgens de Conditie van de Bestedingh sijn ge-
maakt

Heemraden van de Beemster. 15

maakt ende opgelevert , 't welck gedaan ende de voorsz. wercken by haarieden geloofd sijnde , sullen als dan 't Aannemers wegens haar bedongen Arbeytsloon , Ordonnantie van betalinge geven op den Penningh - Meester van de Beemster , geteeckent by Dijk-Graaff ende twee Hooge - Heemraden , mitsgaders den Secretaris , ende geene Ordonnantien uytgeven , voor ende alser de selve by den Secretaris geteeckent ende geregistreert sullen wesen ; ende dat in alle gevalle de Ordonnantien van eenige opgenomen Wercken , sullen moeten geteeckent werden ten minsten by een Hooge - Heemraad , die by het opnemen van 't Werck is present geweest , ofte daar van kennisse heeft.

X I.

Sullen als vooren op de voorsz. Penningh-Meester geen betalinge mogen Ordonneeren , als by schriftelijke Ordonnantien , ende dat van Wercken ende Materialen die naar voorgaande Resolutie sijn Besteedt ofte gekocht.

Sullen

X I I

Sullen niet vermogen eenige Ordonnantien te passeren ten behoeve van Dyck-Graaff, Hooge-Heemraden ende Secretaris &c. nopende de Vacatien, die deselve ten dienste van de Gemeene-Beemster soude mogen hebben gedaan;

Maar sal den Secretaris de Declaratien van een ygelijck gehouden sijn, Jaarlijcx tegens Paassche op te maaken ofte in te vorderen, ten eynde deselve alle Jaren op de Generale-Vergaderinge by d' Heeren Hooft-Ingelanden, ofte de Heeren Reviseurs uyt 't gemelte Collegie geexamineert ende naargesien sijnde, als dan daar op Ordonnantien mogen werden geconcedeert en verleent, als naar behooren.

X I I I

Sullen van gelijcke geen Wercken selfs ofte door andere mogen aannemen, ofte daar in eenigh part ofte deel hebben, oock geen Materialen, Deelen, Houdt, Wagens ofte Karren aan de voorz.

Heemraden van de Beemster. 17

voorsz. Wercken ofte aan de Aanne-
mers der selver mogen leveren, op de
verbeurte van de selve Materialen, en-
de een Boete van 12. Gulden, t' elcken
reysse daar en boven te verbeuren.

X I V.

Sullen de voorsz. Hooge-Heemraden
naarstelijk ende getrouwelijk uytvoe-
ren, alle sodanige Bevelen, Schouwen,
ende andere Commissien, die een yder
van haar apart ofte conjunctim met
anderen, by Hooft - Ingelanden ofte
Rook by het Collegie van Dijck-
Graaff ende Hooge - Heemraden bevo-
ren sullen werden, doende aan de res-
pective Collegien op d' eerste Ver-
aderinge getrouw rapport van haar
behoefte ende Wedervaren; mitsgaders
Rook van 't gene sy luyden selfs sullen
remarqueren, de voorsz. Dijckagie en-
de gevolgen van dien eenighsints be-
treffende.

X V.

Sullen 't sy in ofte naar den Beem-
ster

18 *Instructie voor de Hoog-*
ster ofte elders niet mogen reysen
tot laste van de selve Beemster, voor
ende aler sy daar toe by andere van 't
Collegie ofte by d'Hooft-Ingelanden ge-
committeert sijn.

X V I.

In welke gevalle sy luyden voo-
hare Vacatien hebben ende genieten sul-
len, soo wel in ofte naar den Beem-
ster, als daar buyten reysende, om ee-
nige saacken den dienst van de Beem-
ster concernerende, boven Wagen
Paarden ofte Schuyt-Vrachten 2. Gulde
10. stuyv. daaghs; doch in den Haac-
vacerende 4. Gulden daaghs; mits dat sy
luyden gehouden sijn, alle Maaltyde
ende Teerkosten van spyse ende dranc
te doen op haar eygen beurse, sonde
dat de Gemeene-Dijckagie yets daar to
in 't minsten sal hebben te draagen
ende sullen gelijke Dagh-gelden geni-
ten, als sy ten behoefte ofte ve-
soecke van eenige Particulieren sul-
komen te vaceren.

XVII.

Sullen mede nau regard nemen , dat
' Omflaghen by de Penningh - Meester
an de Beemster wel ende naar behoo-
ren werden geinnet , ende tot dien eynde
eerthien dagen naar den vervallen Om-
flagh , ter eerster Vergaderinge ofte
recht-dagh van Dijck - Graaff ende
Hooge-Heemraden , de Penningh-Mee-
ster voor haar ontbieden , omme uyt
den selven te verstaen wat Ordonnan-
ten by hem t' sedert d'aansegginge van
den selven Omflagh betaalt sijn , op dat
men weten mach wat in Cassa ofte
och t' ontfangen mach wesen.

XVIII.

Van gelijcken sullen goede toeficht
nemen , dat de Penningen uyt de config-
uratie van de Beemster niet als wette-
lijk ende op goede suffisante Borgen ,
naar voorgaande ordre ende disposityff
van Hooge-Heemraden , ende met ken-
te van saacken werden gelicht ende
uytgegeven ; tot welcken eynde twee

B 2

uyt

uyt de Heeren Hooge-Heemraden gestelt ende gekooren sullen werden tot Consignatie-Meesters; welcke twee benevens den Secretaris van de Beemster de directie ende 't beleyt van de Consignatie sullen hebben, ende toe sien dat alles met goede ordre ende wettelyck in den selve geschiede.

XIX.

Ende sal nergens elders als in de Beemster ofte ten Huyse van den Secretaris van den selven, de Consignatie gehouden ofte eenige Penningen geconsigneert mogen werden; ende sal de lichtinge ende afschryvinge van de selve Penningen ten overstaan van de selve twee Consignatie-Meesters, naar voorgaande kennisse van saken (als vooren geseyt is) moeten geschieden.

XX.

Sullen niet vermogen eenige Omflaggen ofte Morgen-Gelden omme te schryven, Penningen op te nemen, ofte eenige andere Belastingen ofte Beswa-
ringen

ringen tot laste van de Gemeene-Beemster te doen, ofte maken, sonder voorgaande expres consent ende bewillinge van Hooft-Ingelanden ende 't meerendeel van dien.

X X I.

Alle Opdrachten, Verbintenissen, Quyttscheldingen, Termynen ende Custing-Brieven; mitsgaders alle andere Beswaarnissen van Gronden ende Landen, sullen alleen voor 't Collegie van Dijck-Graaff ende Hooge-Heemraden van de Beemster, of ten minsten voor twee uyt den selven (achtervolgende 't naarder Octroy van *d' Ed. Groot Mog. Heeren Staten van Hollandt ende West-Vrieslandt* op den 18 July Anno 1612. die van den Beemster gegeven) ende voor niemant anders mogen gepasseert ende verleden werden.

X X I I.

Gelijk mede alle Ordonnantien ende Leen-Cedullen, alleen by Dijck-Graaff ende Hooge-Heemraden in der tijdt, ofte ten

B 3

min-

22 *Instructie voor de Hooge-*

minsten by twee uyt den selven , ende by niemandt anders geteeckent ende uytgegeven sullen werden.

X X I I I.

Ende omme goede ordre , ruste ende eenigheydt onder d' Ingelanden te hebben ende te houden , ende dat de Justitie beter ende met meerder luste ende minder opspraack mach werden bedient ende geadministreert , sullen voortaan onder Dijck-Graaff ende Hooge-Heemraden geen naarder elck ander in Bloede ofte Consanguiniteyt bestaande , gekooren werden , dan achter Susters Kinderen ; Ende in Swaagerschap ofte Affiniteyt , naarder dan Broeders ende Susters Kinderen ; ende sullen Hooft-Ingelanden haar altoos wachten , tot desen Amp-ten te kiezen soo weynigh elck anderen bestaande , 't sy in Consanguiniteyt ofte Affiniteydt , als sy minst sullen kunnen ofte mogen.

X X I V.

Sullen alle Jaren als men gewoonlijk
is

is Hooge - Heemraden te kiezen , twee van d'afgaande gecontinueert werden , die t' volgende jaar in 't selve Collegie proefideren sullen , sulckx dat altijd d' outste in dienste ofte Officie voor sitten , ende het voorstemmen hebben sal.

X X V.

Welcke proefiderende Hooge-Heemraadt mede de directie van 't selve Collegie noopende d' ordre hebben sal , de saacke stellen in deliberatie van Hooge-Heemraden , de meriten van een yder saacke in 't korte verhaalen ende voorstellen , Om- vraagh doen , de Stemmen Collecteren , de Opinien te vergaderen , ende met de meerderheydt van Stemmen Concluderen ; midtsgaders 't Vonnisse aan de naast volgende Hooge - Heemraadt ('t welck by den selven ofte by den Secretaris uytgesproken ende gepronuntieert sal werden) vermanen , op dat alles ordentelijck ende naar behooren eerbiedelijck geschiede.

X X V I.

Welcke Hooge-Heemraadt van gelijcke, by afwesen ende in absentie soo van den Heer Bailjuw, als mede van den Heer Dijk-Graaff des selfs plaatse bekleeden, ende alle Schouwen, Recht-dagen ende andere Bedieningen als Bailjuw ofte Dijk-Graaff waarnemen sal; doch sal de Bekeuringe ende Boeten die den selven Hooge-Heemraadt in qualite als vooren doet, ende toegeweesen werden, komen tot profyte soo van den Bailjuw als van den Dijk-Graaff, ende by de selven genoten werden.

X X V I I.

Sullen voorts met den Heer Dijk-Graaff op alle voorvallende saacken, den welstandt ende behoudenisse van de Dyckagie van de Beemster, ende den aankleven van dien betreffende, consulteerende ende beraatflagen, wat best ende noodigh tot dienst ende voordeel van de selve gedaan, ofte gelaten is, ende
op

Heemraden van de Beemster. 25

op alle onheylen ende swarigheden soo ras de selve tot hare kennisse sullen gekomen sijn , sodanige ordre ende remedien stellen ende beramen , als syluyden tot weeringe ende voorkominge van de selve , tot den meesten dienst ende oirbair van de Beemster sullen bevinden te behooren.

X X V I I I.

Sullen mede by tijden van nooden ende schaarsheyt van Penningen geauthoriscert sijn , nevens den Heer Dijk - Graaff op te nemen , ende te negotiëren tot laste van de selve Beemster , ter somma van 3000. Gulden ; ende sal 't gene in voegen als vooren opgenomen is , gehouden werden of 't selve by Hooft - Ingelanden , Dyck - Graaff ende Hooge - Heemraden gesamentlijk opgenomen , ende gelicht ware.

X X I X.

Voorts sullen alle saacken , het Hooge-Heemraadschap ofte Dyckagie
B 5 van

van de Beemster ende den aankleven van dien concernende, ter eerster instantie betrocken worden voor 't Collegie van Dijk-Graaff ende Hooge-Heemraden voornoemt; sonder dat de selve elders als voor de selve Dyck-Graaff ende Hooge-Heemraden geven-tilleert sullen werden, op poene van nulliteyt, ende verbeurte van twaalf gulden daar en boven.

X X X.

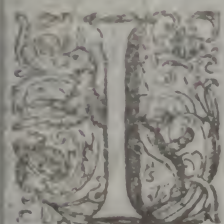
Sullen mede aan 't selve Collegie devolveren alle saacken, die by Appel, Reformatie ofte Provocatie van den Gerichte van de Beemster aan 't selve werden betrocken, ende sullen Hooge-Heemraden gehouden sijn, Partyen kort ende goet recht te doen, ende naar behooren een yder goede Justitie te administreeren.

Ende generalijck alles doen, &c.

In-

Instructie voor de Op-
per-Poldermeesteren van de
B E E M S T E R.

I.

IN den eersten, dat de
 Opper-Poldermeesters yder
 in haar Polder, getrouwelijck
 sullen Exëcuteren ende Uyt-
 voeren de respectie Keuren ende Or-
 donnantien, die by Hooft-Ingelanden,
 mitsgaders oock by Dyck-Graaff ende
 Hooge-Heemraden van de Beemster al-
 bereyts gemaakt sijn, ofte die noch ge-
 maackt soude mogen werden.

I I.

Sullen voorts de Opper-Poldermee-
 sters sonder Rapport ende Resolutie van
 de voornoemde Hooft-Ingelanden, ofte
 Dyck-Graaff ende Hooge-Heemraden
 ter hand mogen nemen ende uytvoe-
 ren, alle gemeene voorvallende saacken,
 de

28 *Instructie voor de Opper-*
de respectie Polders in 't particulier
concernerende.

III.

Sonder nochtans eenige Nieuwe-
Molens te doen maacken ofte Oude-
Molens te versetten, noch eenige Vaart-
Slooten ofte andere Wateren te ver-
wyden, Peylen te veranderen, nieuwe
Binnen-Polderingen te maacken, ofte
andere diergelijke Wercken van Im-
portantie by der hand te nemen;
Anders dan met Advys van de Gein-
teresseerdens in den selven Polder, ende
Dyck-Graaff ende Hooge-Heemraden
inder tijdt.

I V.

Sullen oock soo weynigh Heeren-
Wercken aanhouden als 't doenlijck sal
wesen, ende tot dien eynde alle Be-
steedbare Wercken yder in des selfs Pol-
der nevens den Heer Dyck-Graaff Beste-
den, binnen alsulcken korten tijdt en
op soodanige Conditien, Poenen ende
Boeten laten maken, als by Dyck-
Graaff

Graaff ende Hooge-Heemraden Gekeurt sal werden ; sullen oock Direct off Indirect geen Wercken mogen aannemen, noch daar in eenigh part off deel hebben.

V.

De Bestede-Wercken by den Dyck-Graaff ende de Opper-Poldermeester, yder in des selfs Polder opgenomen ende gepresen sijnde , sullen de Aannemers haar bedongen Loon werden betaalt by Ordonnantie op den Penninghmeester van de Polder-Omslagen , dewelcke by de voornoemde Dyck-Graaff ende Opper-Poldermeester, benevens den Secretaris onderteeckent sal moeten werden.

V I.

Tot voldoeninge van welcke Ordonnantien , alsmede de betalinge van de Reckeningen tot laste ende onderhoud van de Molens, de voornoemde Opper-Poldermeesters Jaarlijcx op de Generale-Vergaderinge aan Hooft-Ingelanden , op alle Eygenaars van de Landen
die

contribuabel sijn , foodanige Omflagen
sullen voorflaan, ende naar goetvinden
van Hooft-Ingelanden doen aanfeggen ,
als in yder Polder bevonden fal werden
te behooren.

V I I.

Sullen benevens den Heer Dyck-Graaff goede forge dragen ende acht nemen op de Molens in yders Polder staande ; deselve provideren van goede Mole-naars , als mede van Gereetschap ende Materialen van Roeden , Assen , Seylen , Hecken , Kammen , Staven , ende 't ge-ne meer van nooden is ; Omme van alles goede voorraat te hebben , vol-gens de Memorie hier naar volgende.

V I I I.

Sullen niet vermogen het Tractement
off Loon van de Molenaars te verhoogen
of verlagen, ofte oock eenige Molenaars
meerder Loon te geven, anders
dan met Advys van de respectie Opper-
Poldermeesters van de andere Polders, en
Dyck - Graaff ende Hooge - Heemraden
in der tijdt. Oock

I X.

Oock goede toeficht nemen ende ordre stellen op 't onderhouden van alle Dammen , Stoppingen ende Polderfcheydingen ; alsmede op de Suyveringe van de Slooten ende Wateringen , ende fpecialijck van de Molen-Tochten ende Kolcken ; tot welckers Opficht , Bevorderinge ende Bewaringe , de Opper-Poldermeesters benevens den Heer Dyck-Graaff aan Hooft-Ingelanden fullen voorflaan , goede en getrouwe Onder-Poldermeesteren , en haar verfien van een bequame Seylemaker , ende goede oprechte Timmerluyden ; ten eynde een ygelyck in fijne bedieninge , foodanige goede forge mach dragen , als ten meeften nutte , dienft ende proffyt van de refpective Polders fal ftrecken.

X.

Ende op dat de Molenaars tot haar Devoir ende Plicht mogen gehouden , alsmede de Molens altyt in goede ordre en door behoorlijcke en nodige reparatie onderhouden werden , mitsgaders

32 *Instructie voor de Opper-*

gaders van vereyschte en goede voorraadt van Houtwaaren &c. mogen wesen besorgt en versien ; Sullen de opgemelte Opper-Poldermeesteren ter presentie van den Heer Dijck-Graaff, alle Jaren in 't voorjaar de Molens gaan Schouwen en Visiteren, ende Onderstaan wat voor reparatie aan de Molens moet werden gedaan, en welck voorraadt aan de selve maniqueert ; Oock by die occasie vernemen hoedanigh de Molenaars haar volgens haar Instructie in haar Ampt gedragen, en off deselve de gegeven ordres Obediëren, ten eynde, indien deselve in eenige faulte, versuym ende nalatigheyt mochte bevonden werden, haar te reprimenderen ; en verders te recommanderen, van in alles goede forge te dragen, op alsulcke Poenen, Boeten ende Deportement, als inde hier naarvolgende Instructie staat geëxprimeert.

X I.

Sullen oock goede forge dragen dat de Molenaars alle uytterlijke devoir doen, dat sy alle Jaren (volgens en in
con-

Poldermeesteren van de Beemster. 33

conformite van het 25. Articul van de Kavel-Conditiën) vanden laaften Maart tot St. Jacob, haar Peyl niet verder als een halve Voet, en van St. Jacob tot Alderheyligen, een Voet boven 't Water houden, en soo hoogh sijnde niet meerder behoeven noch vermogen te Malen; en als dan Ordre stellen dat de Molenaars de Seylen van de Molens afnemen, en de selve daar op niet wederleggen, voor ende al eer de respective Peylen (die tot dien eynde in yder Polder by ofte ontrent de Moollen, na de laagste Landen sijn geslagen) ten minsten drie Duym onder sullen wesen; maar tusschen Alderheyligen en Maart, de Slooten soo veel als 't doenlijk is uytmalen, doch de ondertste Peyl boven 't Water weesende des nachts niet te laten Malen, ten ware by regenachtigh weder, ofte dat om andere redenen geoordeelt wierde dienstig, anders te Ordonneren.

XII.

Sullen oock nauwe toeficht nemen
C ende

34 *Instructie voor de Opper-*

ende ordre stellen , dat de Molenaars altydt selfs in hare Molens Woonen ende Vuuren , om daar mede te preventiëren en voor te komen de schade en ongelucken , die anders daar uyt mochten resulteren en ontstaan , op poene van 't contrarie gehoort ofte bevonden sijnde , dat de selve Molenaars fullen werden gedeporteert.

X I I I.

Voor welcke Dienst , de voornoemde Opper - Poldermeesters Jaarlycx fullen genieten, yder een somme van 20. Gulden, sonder yets verders ofte meerder tot laste van de Polders te mogen declareren ; ten waare dat syluyden by extraordinaire voorvallen, ten dienste van de voorsz. Polders quamen te Vaceren; by welcke occasie deselve alsdan voor Vacatie fullen genieten gelijcke Dagh-Gelden als Hooge-Heemraden , boven Schuyt , Paarde ofte Wagen-vrachten.

X I V.

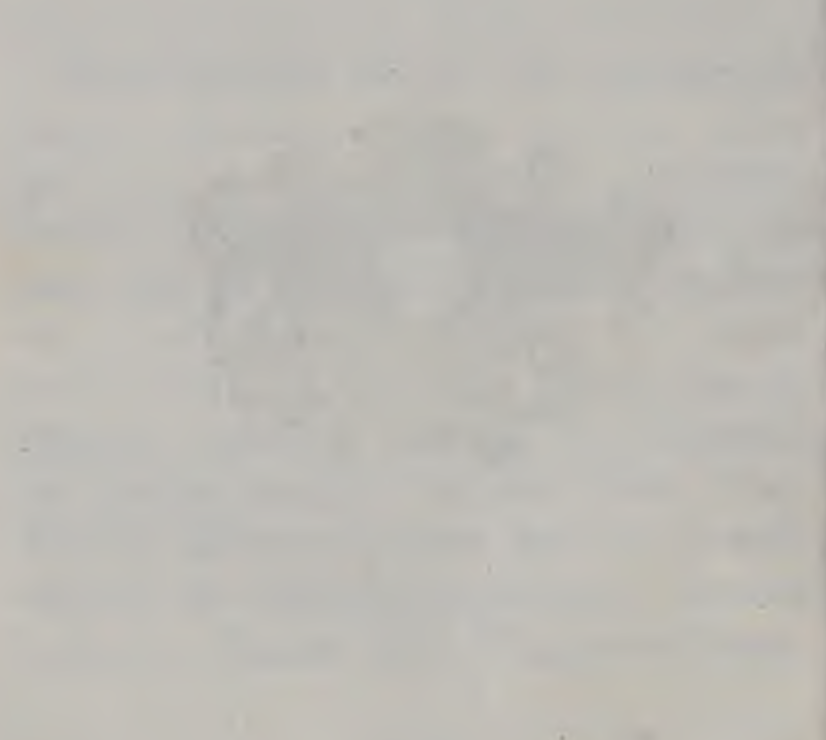
Welcke Opper - Poldermeesteren by
Hooft

Poldermeesters van de Beemster. 35

Hooft-Ingelanden van de Beemster, op de Jaarlijkse Generale Vergaderinge geëligeert en verkosen sullen werden, voor den tijdt en termyn van drie achter-een-volgende Jaren; als wanneer wederom nieuwe Opper-Poldermeesters sullen werden aangestelt, ten ware Hooft-Ingelanden goet mochten vinden de Oude als kennis van saacken hebbende, langer te Continuëren.

Handwritten text in a cursive script, likely from a 16th-century manuscript. The text is arranged in several lines across the upper half of the page.

instr
CT

van den
gehoeden
den, Di
eden ed
doen
allien
felver B
te. met
krom
ken in
weide

V
ACTIO

A large, ornate initial letter 'F' in a decorative border. The letter is white with a black outline, set against a background of intricate, dark, swirling patterns. The border is composed of these same swirling, leaf-like motifs, creating a rich, textured frame around the letter.

I I.

Sal zijne continuële Residentie moeten
nemen binnen de Stad van Purmerend,
C 3 ende

38 *Instruëtie voor de Secretaris*

ende aldaar sijn Comptoir tot gerief
ende commoditeyt soo van d' Ingelan-
den , als andere Personen , sijnen dienst
van nooden hebbende , houden.

I I I.

Sal alle Resolutien en Deliberation ,
soo van d' Heeren Hooft-Ingelanden als
van Dijck-Graaff ende Hooge-Heemra-
den respective , mitsgaders alle Schrif-
ten , Papieren ende Munimenten de ge-
meene Beemster aangaande , secreet
houden , ende niemand buyten de ge-
noemde Collegien mogen verthoonen
ofte communiceren.

I V.

Van gelijke alle Belastingen ende
Verbintenissen by eenige Ingelanden te
doen , ten ware hem bleecke dat yemant
daar aan merckelijk gelegen was.

V.

Sal gehouden sijn de Resolutien van
d' Heeren Hooft-Ingelanden , Dijck-
Graaff

Graaff ende Hooge-Heemraden van de Beemster, mitsgaders de Keuren ende Ordonnantien van Dijck-Graaff ende Hooge-Heemraden voornoemt, getrouwelijck, ende gelijk de selve by meerderheyd van stemmen genomen sijn, aan te teyckenen ende te registreren, ende van de selve, als mede die voordesen genomen ende gemaackt sijn, goet ende pertinent register houden.

V I.

Sal alle Ordonnantien ende Leen-Cedullen nevens d' Heeren Dijck-Graaff ende Hooge-Heemraden gehouden sijn te teyckenen, ende van de selve pertinent Register houden, sonder die uyt sijn handen te geven, voor en al eer de selve by hem geregistreert sullen wesen, ende in Margine van de selve Ordonnantien ende Leen-Cedullen 't Bladt ofte Number op welcke de selve Geboeckt ofte Geregistreert staen, aangeteeckent sal sijn.

V I I.

Sal mede by den voorsz. Secretaris

C 4

ge-

40 *Instructie voor de Secretaris*

gehouden werden pertinent Register van alle Besteede - Wercken ; ende de betalinge daar op te doen , sal gedaan werden op ordre van Dijk-Graaff ende Hooge-Heemraden, by aanteyckeninge in't voorsz. Register, ende de Wercken daar aan Deelen ende Korde-Wagens den Aannemers geleverd sijn , sullen gekort worden , ende als de reste betaalt wert , sal van de geheele somma Ordonnantie verleent werden.

V I I I.

Van gelijcken oock gehouden wesen goet Register ofte Protocol te houden , van alle Transporten, Hypothecatien, Verbintenissen van Renten , ende van alle andere beswaarnissen van Gronden ende Landen , die alleen voor 't Collegie van Dijk-Graaff ende Hooge-Heemraden , ofte ten minsten twee uyt den selven (achtervolgende 't naarder Oostroy van haar *Ed: Groot Mog. de Heeren Staten van Hollandt* , in dato den 18 July Anno 1612.) verleden ende gepasseert sullen werden; Ende gene te Boecken ofte aan
te

te teyckenen, ten ware in maniere als
vooren verleden.

I X.

Welcke Protocollen ofte Registers
hy gehouden sal zijn ten versoecke ende
tot dienste van een yder van d' Ingelan-
den, ofte andere persoonē, die daar
aan merckelijck soude mogen gelegen
sijn, te openen ende verthoonen, de
selve van de verbanden ende gelegenthe-
den van de saacke voor soo veel hem be-
wust is, voor redelijck loon onderrich-
ten ende dienen.

X.

Sal alle Recht-dagen, soo van den
Heer Bailjuw als van den Heer Dyck-
Graaff, als mede Schout ende Schepe-
nen van de Beemster, mitsgaders alle
Schouwen van Dijcken, Wegen, Sloo-
ten, Bestedingen, ende Op-neminge
van Beemster-Wercken, met alle vlijt
ende naarstigheyd waarnemen, sonder
eenige der selver te versuymen.

C s.

Sal

X I.

Sal de Bestecken , by Dyck - Graaff ende Hooge-Heemraden geresolveert wel aanteyckenen , ende de Voorwaarden ende Conditien van alle Bestedingen (op foodanigen voet als 't selve by Dyck-Graaff ende Hooge - Heemraden goet gevonden sal werden uyt te geven) selfs maken ende teyckenen.

X I I.

Van gelijcken , sal de voorfsz. Secretaris gehouden sijn (des daar toe te voeren gelaft sijnde) sommiere notitie te houden , van alle de principale Poincten, die d' Heeren Hooge-Heemraden uyt de dagelijksche voorvallen ende occurrentien sullen remarqueren ende bedencken , d' Dyckagie van den Beemster ende den aankleven van dien betreffende.

X I I I.

Sal alle saacken gelijk de selve gepresenteert staan , ordentelijk oproepen ; Eysch , Antwoort, Replyck ende
Duplijck,

Dupliick , mitsgaders alle Termijnen
an Partyen getrouwelyck aanteycke-
en , alle Sententien ende Appoincte-
menten behoorliick Boecken ende Re-
gistreren , ende vermaand sijnde de selve
overluyd in 't by-wesen van Partyen
pronunciëren ende uytspreecken.

X I V.

Ende ten eynde 't selve by den Se-
cretaris beter begrepen ende gestelt mach
worden , sal gedurende de Playdoye
ende 't visiteren van de Proceffen , ge-
stadigh in de Kamer moeten blyven ,
ende scherpelyck toehooren na de opi-
nien van de Hooge-Heemraden ende
Rechters , de selve teycken en op een
apart papier , omme de Materie beter
te vatten , ende 't Debath te stellen in
geschrift , d' Appoinctementen ofte Sen-
tentien , de welcke hy gehouden sal
wesen te toonen de Presiderende Hooge-
Heemraad eermen die pronunciëren sal.

X V.

Item , sal oock gehouden sijn te schrij-
ven ende te Registreren alle Delibera-
tien

44 *Instructie voor de Secretaris*

tien ende Conclusien by de selve Hooghe-
Heemraden genomen, stellende ende
aanteyckenende de presenten op yder be-
soigne; mitsgaders den Dach ende
Jaare wanneer de selve Resolutien,
Sententien ende andere Deliberatien ge-
daan, genomen ofte gearresteert sullen
wesen, ende wie over de selve delibe-
ratien gewceft sullen hebben.

X V I.

Sal oock gehouden sijn de Procu-
reurs ofte Partyen haare Acten, Ap-
pointementen ende anders, te leveren
binnen vier dagen, op poene dat de
Procureurs of Partyen haar Interest
(indien sy eenigh daar by hebben) op
den selven Secretaris verhaalen sullen
mogen, indien hy in de schuld bevon-
den werd.

X V I I.

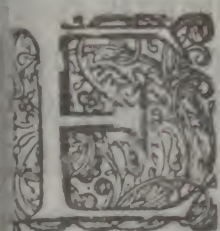
Sal voor Tractement Jaarlijcks ge-
nieten de Somma van 250. Guld. cens,
ende voor Vacatien soo wanneer hy
binnen den Ringh van de Beemster ge-
com-

ommitteert sijnde, sal komen te Vaceren als elders 2. Gulden 10. Stuyvers aaghs, boven Wagen ende Schuyt-7rachten ; sal mede gelijcke Dachteldien genieten, soo wanneer hy ten behoeve ende versoecke van eenige particulieren sal komen te Vaceren, doch sal alle Maaltyden, ende Teerkosten van spyse ende dranck, gehouden sijn te doen op sijn eygen Beurs; maar in den Haagh Vacerende, sal hy genieten gelijk de Heeren Hooghe-Heemraden (op sijn eygen Beurse teerende) vier ilden gdaaghs.

*Instructie voor de Pen-
ninghmeester van de Generale-
Omflagh van de Beemster.*

I.

Erstelijck, sal den Penninghmeester die nu is, of die namaals by de Heeren Hooft - Ingelanden van de Beemster gestelt sal werden, gehouden sijn d' Heeren Hooft-Ingelanden, Dyck-Graaff ende Hooge-Heemraden inder tijd, met behoorlijk respect te be-egenen, den selven alle dienst ende assistentie te doen ende bewysen, ende hare bevelen voor soo veel in hem is, met alle vlyt ende naarstigheyd naarcomen ende achter volgen, mitsgaders hem naar dese Instructie punctuëlijck ende getrouwelijck te reguleeren.

I I.

Sal gehouden sijn tot verskertheyd
van

48 *Instructie voor de Penningh-*

van de Beemster voor sijn getrouwig-
heyd, goede suffisante Borgen te stellen,
ter somma van vier duysend caroli gul-
dens.

III.

Sal sijne continuële Residentie en
Comptoir moeten houden binnen Am-
sterdam ofte Purmerend, ende beta-
linge aan d' Aannemers van de Werc-
ken ende andere gemeene arbeydsluyden
doen.

IV.

Sal gehouden sijn d' Omslagen by d'
Heeren Hooft-Ingelanden tot opmakin-
ge ende verbeteringe van eenige Beem-
ster-Wercken beraamt ende uytgeschre-
ven, op de Termijnen daar toe gesteld,
naarstigh t' ontfangen ende inne te vor-
deren, omme de selve betaald te wer-
den binnen Amsterdam ofte Purmerend,
tot pericule ende kosten van d' Ingelan-
den; ende tegens de gebreeckige pro-
cederen by sommatie, ende daar naar
verloecken uytleggh by den Dyck-Graaff
te

te doen , volgens Dyck-recht , soo van
de Omflagen als van de kosten daarom
gedaan.

V.

Sonder dat de voorfz. Penningh-mee-
ster vermogen fal tot kosten van de
Beemster , eenige reysen te doen , ofte
dies aangaande eenige Vacatien , Reys-
kosten , ofte Dagh-gelden in rekeninge
brengen , noch oock ymand van s'
Beemsters wegen tot kosten ende invor-
deringe als voren gebruycken ; maar
gehouden wesen d' invordering der
zelve te doen tot kosten ende pericule
van de Ingelanden , als voren ge-
zeyd is.

V I.

Sal oock de Penningh-meester niet
vermogen van ymand eenige assigna-
tien , noch eenige Obligation ofte yet
anders als goet contant ende gevaluëerd
geld in betalinge te nemen , noch oock
niet ymand eenige rekeninge diesaan-
gaande mogen houden.

D

Maar

Maar sal van alle 't gene by hem van ymand 't sy in volle betalinge, ofte op rekeninge van eenige Omflagen betaald werd, gehouden wesen te geven quitantie, daer inne uytdrukken op den hoe veelsten Omslag hy 't selve ontfangen heeft, ende indien de voorige Omflagen noch niet ten vollen betaald ofte by den Dyck-Graaff verschooten sijn, sal daar van oock in alle de selve quitantien vermaanninge doen.

Sonder dat hy aan ymand sal geven absolute quitantie dan van den laesten Omslag, ten sy dat hem seeckerlijck blijcke dat de voorgaande Omflagen by den Eygenaar van de Landen selfs ten volle betaald, ende niet als de selve noch onbetaald ofte by den Dyck-Graaff verschooten sijn, in welcken gevalle hy daar van (als geseyd is) in sijn quitantie sal moeten mentie maaken.

Ende

I X.

Ende dat insonderheyd, wanneer de
ene die de selve Omflagen betaald,
eerst nieuwlijcks Eygenaar is geworden,
ende noyt te voren eenige Omflagen be-
taald heeft; op poene dat by aldien door
geven van sodanige absolute quitantie
an den nieuwen Eygenaar, eenige
haade mochten vallen, den Penningh-
meester den selven nieuwen Eygenaar
ogens den Dyck-Graaff van wegen d'
ctie die hem ter saake van eenige
erschooten ofte noch verachterde on-
betaalde Omflagen is competerende,
houden sal sijn te bevryden; behou-
ens den Penningh-meester sijn regres
p de voorgaande Eygenaar ende sijne
oederen, daar ende soo hy te rade
l vinden.

X.

De Penningh-meester sal altijd veer-
tien dagen naar den vervallen Omflach,
er eerster Vergaderinge ofte Recht-
sch van Dyck-Graaff ende Hooge-
D 2 Heem-

52 *Instructie voor de Penningh-*

Heemraden verthoonen d' Ordonnantien by hem sedert d' aansegginge van de selven Omflagh betaald, ende daar tegens overgeven d' uytstaande restanten op datmen kunnen weten wat in Cassie ofte noch t' ontfangen mach wesen.

X I.

Sal meede geen betaalinge moge doen als van Geregistreeerde Ordonnantien, houdende in Margine op wat blad de selve Geregistreeerd sijn, ende die by den Dyck-Graaff ende een oft twee Hooge-Heemraden naar gelegentheyd, met ende nevens den Secretaris geteeckend sullen sijn, ende in absentie van den Dyck-Graaff, ten minsten by twee Hooge-Heemraden ende den Secretaris, ofte by desselfs afwesen by de Hooge-Heemraden voornoemd.

X I I.

Sal oock geen Penningen mogen ontfangen nochte aan ymand betalen, als die cours hebben ende ganghbaar sijn.

Sal

X I I I.

Sal mede tot allen tijden, aan Dyck-
graaff ende Hooge - Heemraden (des
versocht sijnde) pertinente staat van zijn
omptoir overleveren, ten eynde dat
alles met goede ordre mach geschieden;
mitsgaders by den selven, als mede by
' Heeren Hooft-Ingelanden ontboden
ijnde, t' allen tyden moeten verschynen,
ende by de Vergaderinge hem laten
vinden.

X I V.

Sal van gelijcken aan de Aanne-
mers van de Wercken, Leveraars van
Materialen ende andere (Ordonnantie
ls vooren verthoonende) selfs moeten
staalen, sonder ymand te mogen trai-
eren ofte uytstellen, noch oock op
anderen assigneren.

X V.

Sal geen Wercken mogen aannemen,
noch medestander welen, directelijck
noch indirectelijck.

D 3

Van

X V I.

Van gelijcken niet vermogen eenige Ordonnantien van de Wercken te koopen ofte doen koopen, als mede eenige Steeck-pennigen van Arbeyders te nemen, op poene van 50. gulden voor d'eerste reyse, 100. gulden voor de tweede reyse, ende privatic van sijne Officie voor de derde reyse.

X V I I.

Sal oock geen betalinge ten behoeve van den Dyck-Graaff, Hooge-Heemraden, Secretaris ofte andere nopende eenige Vacatien mogen doen, anders als op Ordonnantien die by twee Hoof-Ingelanden geteyckend sullen sijn.

X V I I I.

Sal gehouden sijn op de generale Vergaderinge ende byeenkomste van de Hoof-Ingelanden, Dyck-Graaff ende Hooge-Heemraden van de Beemster, die Jaarlycks op den derden dagh na Paasschen;
binnen

innen de Stad van Amsterdam gehouden werd, van alle zijn ontfangh ende administratie behoorlijcke reeckeninge te doen, sonder in uytgave te mogen brengen eenige Partyen, als by voorgaande Ordonnantie; ten ware van minder somme als van ses gulden, die hem by kennisse van Hooge-Heemraden ende affirmatie geleden fullen werden; ende sal in zijn te doene Reeckeninge, in elck Articul het Jaar ende den Dagh van de verleende Ordonnantie uytgedruken.

X I X.

Sal Jaarlijcks voor Tractement genieten, de somme van drie honderd vijftien gulden; sonder iets meerder te mogen Declareren, 't sy van Vacatien, Reyskosten, Verschot, Port van Brieven ofte andersints; alleen Exempt de Boecken ende de Segels tot deselve specterende.

Instructie voor de On- der-Polder-Meesters van de B E E M S T E R.

I.

Erstelijck, sullen de On-
der-Polder-Meesters die nu
sijn, ofte die namaals by de
Heeren Hooft - Ingelanden
van de Beemster geëligeerd en verko-
en sullen werden, soo van de Boven,
Middel en Lage, als Arenberger-Pol-
der in de voorschreeven Beemster, ge-
houden sijn d' Heeren Dyck-Graaff en
Oppder-Polder-Meesters in der tijd, ge-
samentlijk ende yder van haar in het
bysonder, met behoorlijk respect te
bejegenen, den selven alle dienst ende
assistentie te doen ende bewysen, ende
naar Ordres ende Beveelen met alle
vlijt ende naarstigheyd naar komen ende
nachten volgen; mitsgaders haar naar dese
instructie punctuëlijk ende getrouwe-
lijk te Reguleeren.

D s

Sullen

I I.

Sullen gehouden sijn in den aanvanck van haare bedieninge , en vervolgens Jaarlijcks in 't begin van hare continuatie , de scheydinge yder in de sijne , van de andere Polders te gaan visiteeren , en besien of de Polder-dammen en Kolck-dycken behoorlijk dicht sijn , sulcks dat d' eene Polder door het inlaten van water uyt de andere geen schade komt te lyden , soo ten opsigte , dat in d' eene Polder door het afftappen van 't water uyt den andere de Lage-Landen niet geprejudiceert noch benadeeld en werde ; als , dat de hooge en alle Landen , uyt welcke het water afgetapt word , sich merckelijk souden verkort vinden , en vervolgens alle Schade van een ygelijck , soo veel 't doenlijk is voor te komen.

I I I.

Sullen mede gehouden sijn soo ras haar bekend is , dat eenige leckagie , doorsteeking , of 't leggen van Pomp
of

of Pompen, of iets diergelijk is ontstaan of gedaan, waar door eenigh water soude kunnen getapt of geloofd worden in de Polder-scheydingen, 't selve aantonds aan den Heer Dyck-Graaff bekend te maken, ten eynde deselve de noodige ordres (tot preventie en voorkominge van de schade die de goede ingezetenen van de Beemster in 't gemeen daar door soude lyden) kan stellen.

I V.

Sullen mede goede forge dragen, dat de Molenaars alle uytterlijke devoir doen, dat sy alle Jaren van den laatsten Maart tot Sint Jacob, haar peyl niet verder als een halve voet, en van Sint Jacob tot Alderheyiligen een voet boven water houden, en soo hoogh sijnde niet meerder behoeven noch vermogen te Malen; en als dan de Molenaars te Ordonneeren de Zeylen van de Molens af te nemen, ende daar op niet mogen wederleggen, voor ende al' eer de respectieve Peylen (die tot dien eynde in yder Polder, by ofte ontrent de

60 *Instructie voor de Onder-Polder-*

de Molens , na de laagste Landen zijn
geslagen) ten minsten drie duym on-
der sullen weesen ; maar tusschen Al-
derheyligen ende Maart , de Slooten
soo veel als 't doenlijk is uytmalen ,
doch de onderste Peyl boven 't water we-
sende , des nachts niet te malen , ten
ware by regenachtigh weder , ofte dat
om andere redenen geoordeelt wier-
de dienstigh , anders te ordonneren ;
daar over sy alvorens met d' Heeren
Dyck-Graaff en Opper-Polder-Meesters
sullen spreecken , om van deselve naar-
der last en ordre te ontfangen.

V.

Sullen oock nauw regard en goede
acht geven , dat de Molenaars haar
plicht wel naar komen in 't malen , en
op haar ordre de Molens wel op de
wint setten , en by onstuymigh of buyich
weder , de Seylen in tijds in korten en
swichten , en wanneer eenigh Molenaar
sijn plicht volgens zijn Instructie ende
de gegeven ordre niet komt waar te
nemen , deselve te reprimenderen en
bestraffen , en sy daar niet na luyste-
rende ,

rende , dat als dan de Onder - Polder-
Meesters 't selve aan d' Heeren Dyck-
Graaff ende Opper - Polder - Meesters
sullen bekend maaken , ten eynde sy in
haar functie mochte werden Gemainti-
neert , om alsoo haar ontsachgelijck by
de Molenaars te maaken.

V I.

En werden de voorschreven Onder-
Polder-Meesters ernstelijk gerecomman-
deert , om nauwe toeficht te nemen
of de Molenaars selfs in haare Molens
woonen en vuuren , en in cas 't con-
trarie bevonden werd , deselve (wie en
onder wat pretext het soude mogen
wesen) te Denunciëren en aan te seggen ,
dat sy haar niet sullen hebben te ver-
vorderen , om oyt 't eeniger tijd buy-
ten hare Molens te gaan woonen noch
vuuren , en by aldien sy sulcks niet ko-
men te Obediëren , 't selve als dan aan
d' Heeren Dyck-Graaff ende Opper-Pol-
der-Meesters aanstonds bekend te maken ,
ten eynde soodanige voorsienige en or-
dre mochte werden gesteld , als haar
Edelc

62 *Instructie voor de Onder-Polder-*
Edele Wel Achtbaarheden diesaan-
gaande sullen oordeelen te behooren.

V I I.

Gelijk mede de selve Serieuselijck
werden geordonneerd, van haar niet te
sullen vervorderen, om in 't voorjaar,
ofte op wat tijd het soude mogen zijn,
eenigh water uyt de Ring-Sloot in de
Meyr ofte d' Respective Polders in te
laten loopen, sonder alvorens gegeven
kennisse, en ontfangen ordre en con-
sent van d' Heeren Dyck-Graaff en Op-
per-Polder-Meesters, ofte een van dien,
die present in de Beemster soude zijn,
op poene van contrarie doende, te sul-
len verbeuren haar Jaarlijcks Tracte-
ment ter Sonme van twintigh guldens.

V I I I.

Sullen oock gehouden sijn alle Jaren,
wanneer de Seylen aan de Molens ge-
bracht sijn, haar te transporter en
vervoegen (yder in deffels Polder) by
de respective Molenaars, om te onder-
soecken en van de voorsz. Molenaars te
ver-

verstaan , van welcke Seylen de Seyle-
maaker haar heeft geprovideert en ver-
en , en pertinent aanteyckenen wat en
hoe veel nieuwe , halff-gesleten , ende
oude-gelapte Seylen by yder Molenaar
sijn ontfangen; Ende na gedaane Infor-
matione , 't selve schriftelijk van yder
Molenaar apart , met uytdruckinge van
seffels naam aan den Dyck-Graaff ofte
' Opper-Polder-Meester die present
mogte wesen , binnen den tijd van een
maand ofte uytterlijk ses weecken over
te geven , te reeckenen van de dach aff
dat de Seylen aan de Molens gebracht
sijn , op poene van die hier in versuym-
achtigh ofte nalatigh is , te sullen ver-
beuren haar halve Tractement.

I X.

En voorts naar gelegentheyd van weer
en tijd sijn reguleren , en als ervaren
Stuur-Luyden goed Seemanschap ge-
bruycken , en generalijk alles doen ,
dat goede en getrouwe Onder-Polder-
Meesters schuldig en gehouden sijn te
doen.

Instructie voor de Tim- merluyden van de Beemster.

I.

Erstelijck, fullen de
Timmerluyden soo haast
als haar bekend is, ofte door
ordre van den Dyck-Graaff,
Opper ofte Onder-Polder-meesteren,
of Secretaris ('t sy door de Bode ofte
Dyck wel door Seyn en Teecken
van de Molenaars door 't overhoecx
stellen van de Molens) bekend sal ge-
maackt werden, dat een ofte meer
Molens in haar Quartier onklaar sijn,
mer haar Gereedschap derwaarts gaan,
ende de gebreken met assistentie van de
Molenaars soo 't doenlijk is te reme-
dieren;

Soo niet, met advis van Dyck-
Graaff en Opper-Poldermeesteren mer
meerder Knegts ofte Timmerluyden
speciaalijk soo wanneer dat daar meer
Molens te gelijk onklaar sijn) by haar
E
lieden

66 *Instructie voor de Timmerluyden*

lieden te nemen , om de onklare Molens 't effens aan den ganck te brengen , sonder den een naar d' ander te laten wagten , maar alle d' ontfelde Molens s' Winterdaags egaal met competent Volck besetten.

I I.

Sullen oock gehouden sijn altyd , 't sy op de Worff , in 't Timmerhuys ofte by de Molens Present te wesen , daar 't meeste gedeelte van de Timmer - Knegts in het werck sijn , nootzakelijckheden uytgesonderd ; En verders goede toefigt houden , dat het Werck - Volck haar tyd wel waarnemen , en mitsdien de Luyaards cassen , en weder andere vigilanten ende getrouwe Knegtsen in de plaats nemen ; ten eynde daar uyt bespeurd kan werden de yver , vlytigheyd ende getrouwigheyd van de Basen , tot dienst van de Beemster , en men derhalven te getuust sy , dat desselfs Penningen niet onnut werden verquist noch besteed.

Oock

I I I.

Oock goede forge dragen voor alle
hout - Waren , dat door het te digt
aan de grond ofte te voghtigh op mal-
anderen te leggen, noch door eenige
andere onagtsaamheyd deselve niet ver-
icken, verrotten ofte bedorven worden;

Als wanneer in sulcken geval, de
afsen die bevonden sullen werden
oor haar onagtsaamheyd als voren,
een goede forge ofte voorsieninge ge-
ragen te hebben, de schade aan de
beemster door haar veroorzaackt sullen
moeten vergoeden.

I V.

Sullen mede distincte en nette verant-
woordinge doen van de verarbeyde
hout - Waaren, doch specialyck van de
grootte Hout - Waaren, en op wat
plaatsen, off aan welke Molens
deselve sijn gebruyckt, met byvoeginge
van de naam van den Molenaar;
tot dien eynde een Formulier
van den Secretaris halen, op dat de

E 2

ver-

68 *Instructie voor de Timmerluyden*
verantwoording aan Dyck - Graaff ende
Opper - Poldermeesteren ordentelyck en
klaarlyck mag werden gedaan.

V.

Sal oock yder Baas Timmerman soo
verre sijn resort is streckende , alle Ja-
ren op de Molenschouw aan Dyck-
Graaff ende Opper - Poldermeesters per-
tinent op geven , wat Hout-waaren tot
reparatie ende onderhoud soo van de
Molens als d'gemeene Beemster-Werc-
ken van noden is ; en sulcx niet alleen
van de swaare Houtwaren , als Aflen ,
Roeden , Balcken , Kromhouten , Spoo-
ren , Plancken &c. maar oock van
Deelen , Barckoenen en verder gesaagt
Hout , 't geen tot vernieuwinge ende
reparatie van Schoeyingen , Bruggen
ende andere Wercken benodigt is ;
Soo nogtans , dat het Hout 't welck
voor reeckeninge van de Gemeene-Beem-
ster diend gekogt te werden van de
Polders onderscheyden , en by een aparte
memorie sal moeten werden opgege-
ven.

Sullen

V I.

Sullen haar. oock niet vervorderen
oyt ofte immermeer eenige Houtwaren
van de Houtkoopers tot Purmerende,
le Ryp, Beets ofte elders, boven 't
ene dat volgens haar opgeven diend
off bereyds is gekogt, te gaan koopen,
nog door haar Knechts ofte ymand
an haren 't wegen direct noch indirect
e laten halen, anders als met consent
n speciale ordre van Dyck-Graaff ende
Hooge-Heemraden wegens de Hout-
Waren ten behoeve van de Gemeene-
Beemster; ende belangende de Polders,
met kennisse van Dyck-Graaff ende
Opper-Poldermeesteren, in der tyd;

Soo nogtans, dat by Extraordinaire
voorvallen ende absentie van de voor-
noemde Heeren, de Timmer-Basen
haar sullen transporteren aan den Se-
cretaris, om aan den selve bekend te
maacken welcke Hout-Waren sy be-
nodigt sijn, doch indien door de
nootsaackelijckheyd sulcx niet kunnende
geschieden, dat egter sy gehouden sul-
len sijn soo ras het werck gedaan is,

E 3

de

70 *Instructie voor de Timmerluyden*
de presente Heeren , ofte den Secretaris
daar van kennisse te geven.

V I I.

Sullen alle gevallen Roeden en andere
gebroocken Hout-Waren van eenige
Importantie hebben te verantwoorden,
off deselve verkogt off weder tot
dienste van de respective Polders ge-
bruyckt sijn , ende aanwysen wat dat daar
noch resteert.

V I I I.

Sullen oock niet vermogen eenig
Hout voor haar selfs te koopen , ende
't selve met het Hout van de Beem-
ster te vermengen , op de verbeurte
van dien ; noch oock eenige Blocken
ofte Houten , veel minder eenige oude
Kammen ofte Staven , buyten kennisse
en consent van Dyck-Graaff ende Op-
per-Poldermeesteren voor haar provisie
van Brand naar haarlieden te nemen ;
Alsmede oock geen Blocken die tot
dienst van de Meyr kunnen geëmployeerd
worden , te verkoopen , op poene van
het dubbeld van dien te vergoeden.

En

I X.

En voorts in alle saacken goede for-
ge dragen , en generalyck alles doen ,
dat goede en getrouwe Timmerluyden
schuldig en gehouden sijn te doen.

Lijste van't geen yder

*Polder altijd in voorraad behoort
de te hebben.*

Yder Polder een groote As , de
Middel-Polder twee , ofte ten
minsten een gemaackt , ende
Hout tot een tweede , om daar
van by nood een As van te kunnen
maacken.

Tot yder Molen een gemaakte Roe-
de , met soo veel Greenen - Balcken tot
lasschen.

Item , tot yder Gang-Molens een
E 4 Gang-

72 Instructie voor de Timmerluyden

Gang-Hecken, een Gang-Soomen, een Gang-Kammen onder en boven, met een Gang-Staven.

Voor yder Polder een Water-As, ende een Hout om noch een te maken; in de Middel-Polder eens soo veel.

In yder Polder een gemaackt Boven en Onder-wiel sonder gaten, ende een Scheprad; voor de Middel-Polder twee van elcks.

Noch by yder Baas Timmerman een Spil, alsmede yder Polder een Schyff-Loop.

Item, noch eenige Rollen ende Keer-Schyven, Pompen, Kruij-Blocks met Houten-Schyven en Yseren-Bossen; voorts alderley soorte van Spyckers, dog meest Heck-Spyckers ende Lasyfers; oock Olie, Seep, Smeer, Katoen, Kaarssen, met een partye van yder der respectie Gereedschappen, als Moockers, Koevoeten, Nyptangen, Lantaarns, Leren-Emmers &c. Onaem de Mo-

Molens daar van by verslytinge ofte
verlies te' provideren.

Eyndelijk , soo diend yder Molen
Geprovideerd van goede Seylen , naa-
mentlijk : Een nieuw Seyl , twee niet
wel halff gesleten ende 4. â 5. oude ge-
slette Seylen ; daar op stellende dersel-
ver Mercken ofte Numbers.

E 5

In-

Handwritten text in a historical script, likely Latin or Dutch, arranged in several lines at the top of the page.

Handwritten text in a historical script, likely Latin or Dutch, arranged in several lines at the bottom of the page.

Fragment of handwritten text visible along the right edge of the page, continuing from the adjacent page.

*Instructie voor de Boode
de van de Dyck graaff-schappe
van de B E E M S T E R.*

I.

Erstelijk, sal de Boode
gehouden sijn Hooft-Inge-
landen, Dyck-Graaff, Hoo-
ge-Heemraden, Opper-Pol-
er-Meesters, Secretaris ende Penning-
Meesters, gesamentlyck, ende yder van
aar in het bysonder, met schuldig en
choorlijk respect te bejegenen, den
elven alle dienst ende Assistentie te
oen ende bewysen; alsmede haare Or-
res ende Bevelen (yder in sijn Quali-
eyt, Ampt ofte Bedieninge) met alle
lijt ende naarstigheyd naarkomen ende
gtervolgen; misgaders hem naar dese
nstructie punctuëlijk ende getrouwelyk
e reguleren.

I I.

Sal mede op alle Ordinaire en Extra-
ordi-

ordinaire Vergaderingen ofte By-eenkomsten van Hoofst-Ingelanden , Dyck-Graaff en Hooge-Heemraden , alsmede Opper-Poldermeesters , 't sy dat de selve geschieden tot Amsterdam , Purmerende ofte andersints , moeten oppassen ende ten dienst te staan , sonder voor de Kamer (in dewelcke de Heeren Vergaderd sijn) buyten derselver kennisse en consent van daar te mogen gaan off absenteren.

I I I.

Gelyk mede op alle Schouwen van Dyck-Graaff ende Hooge-Heemraden , alsmede Opper-Poldermeesteren moeten present wesen , om sijn dienst getrouwelyk waar te nemen ;

Mitsgaders dat gene doen , dat hem naar voorval van saacken soude werden geordonneerd , en daar toe hem de Heeren verders geliefden te gebruycken.

I V.

Sal gehouden sijn , soo dikwils als hy wegens de Beemster naar Amsterdam werd

werd gesonden , ofte voor sijn particu-
ler daar naar toe reyst , by den Heer
Dyck-Graaff moeten aangaan ; gelyk
mede , wanneer sijn Ed^e in de Beem-
ster is , hem ten minsten drie-maal
weecks aan sijn Ed^e Huys transpor-
teren , om te sien en vernemen of daar
mits te seggen , ofte van desselfs dienst
mogte sijn ; in cas van jaa , de beve-
den vlytiglyk sonder eenig versuym off
laagheyd te volbrengen , en van sijne
errigtinge en wedervaren sonder 't
minste dilay off uytstel getrouw rapport
doen.

V.

Sal ook niet buyten kennisse nog
consent van den Heer Dyck-Graaff ofte
den Secretaris , voor een off meerder
dagen van Huys , ofte buyten sijn
Voonplaats de Stadt Purmerende ver-
mogen te gaan off reysen , veel minder
mand anders in sijn plaats mogen sub-
stituëren ofte stellen.

V I.

Oock gehouden sijn preciselyk , ten
minsten

minsten alle dagen eens , des voormiddags , hem ter Secretarje van de Beemster te vervoegen , om aan den Secretaris te versoecken off daar voor hem iets te verrigten ofte van zijn dienst is ; indien jaa , 't sy binnen ofte buyten de Beemster , alle Bood-schappen , Affixie van Billetten , het doen van Insinuatien , 't Bestellen van Brieven ofte andersints , de Beemster concernerende , 't geen hem alsdan gelast en daar toe hy gesonden sal werden , vlytiglyk en met alle naarstigheyd sonder eenig versuym off tegenspreecken , in alderhaast en op het spoedigste selfs moeten doen en volbrengen ; ende niet te manqueren van des nademiddag off s' avonds 't Huys komende , en sulcx op dien eygenste dag aan den Secretaris rapport en bescheyd te brengen van zijn wedervaren , en 't gene by hem is gedaan.

V I I.

Sal alle Jaaren , de Insinuatien die hem door de respectie Penningmeesters soo van de Generale als Polder-Omslagen sullen werden Overhandigd , tot
In-

invordering en betalinge van het Dyck en Molen-geld, tot laste van de Eygenaars ende gebruykers der Landen, selfs een persoon en op den geprefigeerden tyd aande voorsz. Eygenaars ende Gebruykers, ofte aan ymand van haren Huyse moeten doen, ende ter hand stellen; sonder deselve door een ander, veel minder par Missive en onder Couwert, hoe 't ook soude mogen sijn, te doen ofte laten doen, directelijk off indirectelijk in eeniger manieren.

V I I I.

Sal ook alle mogelijcke vlijt ende naarstigheyd aanwenden, om de Ordres ende de Authorisatie die hem door den Heer Dyck - Graaff, Secretaris ofte de Penninghmeesters, tot fournissement van de Generale en Polder - Omflaggen werd gegeven, te observeren; en derhalven de Insinuationen, Sommatien ende Renovatien, yder op sijn behoorlijcke tijd aande gebreeckige ofte wanbetaalders selfs (als in 't voorsz. 7. Articul staat geëxprimeerd) moeten doen; Soo nogtans, dat desel-

ve

80 *Instructie voor de Boode*

ve van de gedane Insinuationen , alsmede van de Antwoorden die hem by de respective Schuldenaars van de Restanten sullen gegeven sijn , aanstonds sal moeten rapport doen , en sijn relaas Schriftelijk hebben over te leveren ; dog by aldien hy Boode hier in eenigsints komt te manqueren , sal den Heer Dyck-Graaff wegens sijn uytgeleyde Penningen , de schaade , soo wegens de oppositie van de gebreeckigen als andersints door sijn versuym ofte nalatigheyd veroorzaakt , op den selven Boode mogen verhalen.

I X.

Oock gehouden sijn alle saacken die hem in 't geheel ofte deel bekend sijn , en de Gemeene-Beemster concerneren , secreet te houden , sonder 't selve aan ymand (buyten de Heeren Hooft-Ingelanden , Dyck-Graaff , Hooge-Heemraden , Opper-Poldermeesters ende den Secretaris) te mogen verthoonen ofte communiceren.

Ende

X.

Ende by aldien hy Boode dese In-
ructie niet Obedieerd, en de selve naar
in Inhouden komt te observeren, maar
aar in eenigfints nalatig en verfuymagtig
, ofte bevonden werd, sal den Secre-
taris daar van perfecte notitie houden;
en eynde alle de respectie Boetens
fte Dag-Gelden, 't sy dat hy daar
oor heeft gedeclareerd off niet, egter
alle Jaaren op sijn over te geven Reec-
ening tullen werden affgetrocken;
Ismede oock dat gene, 't welck vol-
ens 't rapport van den Secretaris, na
merite geoordeeld mogte werden, daar
n boven behoorde te geschieden.

X I.

Voor welcke Dienst de voornoemde
Boode Jaarlijcx voor Salaris (naar ouder
gewoonte) sal hebben en genieten, als
hier onder en vervolgens staat uytge-
druckt.

Buyten de Beemster vacerende, met het
bestellen van Brieven, 't ombrengen van

F

In-

82 *Instructie voor de Boode*

Insinuatien, als andersints, boven Ordinaris Wagen, Paarden ofte Schuyt-Vragten, daags een Gulden tien Stuyvers.

Inde Beemster gebruykt werdende, 't sy om Brieven te bestellen, Boodschappen doen, de respectieve Schouwen ende opneminge van Wercken by te wonen, alsmede op de Regtdagen ofte Vergaderingen van d' Heeren Dyck - Graaff ende Hooge-Heemraden &c. tot Purmerende off in de Beemster oppassende, yder dag een Gulden.

Sal op de Schouwen ofte Opneminge van Wercken, wanneer by de Heeren niet ge-eeten werd, voor Kost-Geld genieten yder reys festien stuyvers,

Voor affixie van Keuren ende Billetten in en om de Beemster, tot het doen van de gerequireerde Schouwen; als het op-snoeyen van de Boomen, de Bestedingen van Dyk en Sloot-wercken, 't Slegten en Mayen van de respectieve Binnen-wegen, het Mayen van de Ringdyk, de Kroos-schouw &c. voor yder apart aan te slaan drie Gulden drie Stuyvers.

Item

Item voor 't affigeren van de Billetten
van de Regtdagen, als mede van Boet-
schuldige - Wercken een Gulden twaalf
Stuyvers.

Nog voor 't affhalen van de Heeren
Dyk-Graaff, Hooge-Heemraden ende Op-
per-Poldermeesters op de Regtdagen,
Schouwen ofte By-een-komsten, soo tot
Purmerende als in de Beemster &c. met
het Jagt een Gulden tien Stuyvers.

Sal voor 't Schoonhouden van 't Jagt,
't schuuren van het Tinwerck, 't wasschen
van 't Lynwaad &c. 't geen de Beemster
toebehoord, Jaarlykx genieten een somme
van dertig Gulden.

Als mede nog (volgens resolutie van
d' Heeren Hooft-Ingelanden op Paassche
Vergaderinge A°. 1684. genomen) alle
Jaren voor Tractement de somme van
vijfftig Guldens.

Eyndelijk voor Port van Brieven &c.
Jaarlycx ses Gulden ses Stuyvers.

Item was 'verbooden' dat de
vrijen burgers van de stad
niet mochten verhandelen met
de vreemde landen.

Item was 'verbooden' dat de
vrijen burgers van de stad
niet mochten verhandelen met
de vreemde landen.

Item was 'verbooden' dat de
vrijen burgers van de stad
niet mochten verhandelen met
de vreemde landen.

Item was 'verbooden' dat de
vrijen burgers van de stad
niet mochten verhandelen met
de vreemde landen.

Item was 'verbooden' dat de
vrijen burgers van de stad
niet mochten verhandelen met
de vreemde landen.

Item was 'verbooden' dat de
vrijen burgers van de stad
niet mochten verhandelen met
de vreemde landen.

*Instructie voor de Mo-
lenaars vande Beemster, waar
na sy allen ende een ygelyck haar te
Reguleren hebben, op de Pænen,
Boeten ende Correctien
daar inne begrepen.*

I.

IN den eersten, sullen alle
Molenaars gehouden sijn d'
Heeren Hooft-Ingelanden,
Dyck-Graaff, Hooge-Heem-
den ende Opper-Polder-Meesteren,
mitsgaders den Secretaris, Penning-Mee-
ster, Zeylemaaker ende d' Onder-Pol-
der-Meesters, gesamentlijk, ende yder
van haar in 't bysonder, met behoor-
lik respect te bejegenen, sonder oyt eeni-
ge onbeleefde en vuyle woorden tegens
zelve te gebruyken, de selven meede
de dienst ende Assistentie te doen ende
bewysen; ende haare Ordres ende beve-
len, yder in sijn Qualiteyt, Ampt ende
G Bedie-

86 *Instructie voor de Molenaars*

Bedieninge , met alle vlyt ende naars-
stigheyd naar komen ende achtervolgen
als mede haar naar dese Instructie
Punctuëlijk ende getrouwelijk te regu-
leren.

I I.

Sullen mede alle Molenaars op haar
Molens wel passen, en ongeseyld wee-
sende , soo haast als 'er eenig Wind
komt, en wanneer daar moet gemalen
worden, aanstonds zeyl maken, en de Mo-
lens wel op de Wind kruyden ; dog
by buyig weer ofte harde Wind , de
Zeylen in tijds swigten en afslaan,
en alle voorfigtigheyd in 't Malen te ge-
bruyken, op de Boete van ses stuyvers.

I I I.

De Molenaars fullen goede agt ne-
men, ende alle uytterlijke devoir doen,
dat sy alle Jaren van den laastten Maart
tot Sint Jacob, haar Peyl niet verder als
een halve Voet ; en van Sint Jacob tot
Alderheyligen, een Voet boven Water
mogen houden , dog soo hoog sijnde
niet

et meerder behoeven, nog vermoo-
ten te Malen, als op nader Ordre;
mar s' Winterdags van Alderheyli-
gh tot den eersten Maart, de Slooten
so veel als 't doenlyk is uytmalen,
ende onderste Peyl boven water we-
nde, des nagts niet te malen, ten
ure by regenagtig weer, ofte dat
en andere redenen geoordeeld wierde
nietig, anders te ordonneren; op poene
de Boete van ses gulden, als sy-luy-
den contrarie doende, bevonden, ende
mar over Bekeurd sullen werden.

I V.

Soe wie by dage of nagte, sijn
Zeylen sonder merkelijke reden afflaat,
weylen andere Molens malen, sal
beuren ses guldens; ten waare dat'er
enige harde buyen mogten komen,
men met half geswigte Zeylen sou-
den moeten Malen, in welke gevallen
Molenaars haar Zeylen sullen inne-
n ende oprollen, om alle schade te
hoeden.

88 *Instructie voor de Molenaars*

V.

Soo wie by nacht hem te slapen leyd, terwylen sijn Molen Maald, ofte hem by dage van de Molen absenteerd, sonder ymand in sijn plaats te laten, sal verbeuren ses guldens.

V I.

Sullen haar by dage nog by nagte sy by windig ofte stil weer, van de Moolen niet absenteren, sonder consent van de Heeren Dyk - Graaff, Opper-Polder-Meefters ofte Secretaris, op poene van twintig stuyvers.

V I I.

De Molenaars sullen haar Backen droog, ende alle 't gaande werk als gebruykelyk, wel gesmeerd houden, op de verbeurte van ses stuyvers; sullen ook goede sorge dragen, dat haar Molens wel op de Wind staan, ende telckens by veranderinge van Wind, deselve op den Wind kruyden, ende haar Compaignons

gignons (foo wanneer sy haar Molen
kruyd hebben) daar van by tijds
aarschouwen, by aldien sy ingebree-
mogte weesen, om mede haar Mo-
lens te kruyden.

V I I I.

Sullen ook gehouden wesen ten
elen tyden, hare Molens alle agt dagen
in te drayen, en een nomber voor te
gatten, op poene van twintig stuyvers
ter reys te verbeuren.

I X.

Waar drie ofte vier Molens by een
aan, sullen by stilte alle nagts een
in drie ofte vier waaken, ende by dage
te nagte alle drie off vier te gelijk
in een boodschap niet mogen gaan,
maar een off twee by de Molens moe-
in blyven, op de Boete van twintig
stuyvers; Ook sonder malkander de
Molens te bevelen, om geen boodschap
mogen gaan, ende om eenige bood-
schappen gaande, haar Molens wel
uyten, latende de Sleutel by haar

90 *Instructie voor de Molenaars*

Compaignons, die by de Molens blyven, op poene van ses stuyvers.

X.

Sullen ook niemand (buyten kennisse) als boven in 't VI. Articul genoemd veel min eenige Vrouwen ofte Jongen in haar plaats mogen stellen, op de Boete van ses stuyvers voor yder dag. Ende by nood malkander helpen ende bystaan, op poene van veertig stuyvers.

X I.

Sullen de Zeylemaker by tijds Waarschouwen, soo wanneer eenige Zeylen gebrooken sijn, ende wanneer haare nieuwe ofte gerepareerde Zeylen gebragt werden, de gebrooken Zeylen aanstondt afslaan, ende aan den Zeylemaker ofte den genen die de andere brengd meede geven; Mits de selve de gebragte en afgehaalde Zeylen te helpen brengen in de Molens, en tot aan de Ringsloot daar hy sal Ordonneeren de selve Zeylen te moeten sijn.

Ook

X I I.

Ook haar Zeylen nat sijnde niet op-
rollen , of opgerold sijnde , des nagts
voor den dauw ofte andersints nat
verdende , des 's Morgens tydelijk en
nietten eersten ontrollen ende droogen ,
sonder oyt eenige Zeylen twee dagen
aan malkanderen ongedroogd ende op-
gerolt te laten , op de Boete van twee
moolden , 't elckens contrarie doende te
verbeuren.

X I I I.

Sullen ook gehouden wesen als 't
Malen ophoud , haar Zeylen wel te
droogen , af te slaan , op te rollen ende
er plaatse daar haar by den Zeylemaker
geordonneerd sal werden , te brengen ,
op de Boete van ses stuyvers voor yder
Zeyl dat op den eersten Schouw in haar
Molens sal gevonden werden ; ten ware
menlieden by d' Heeren Dyck-Graaff,
Oppor-Polder-Meefters, Secretaris ofte
Zeylemaker , om eenige reden andere Or-
dre wierden gegeven.

G 4

Sullen

X I V.

Sullen geen lappen ofte stucken van haar Zeylen afsnyden , op poene van drie gulden , ende arbitrale correctie.

X V.

Sullen alle haar Touwerk op d'eynde met zeyl-garen bewinden , ende in tijds maacken datse van Spykers , Smeer , Oly , Kaarssen , Swavel-stocken , Lemet , van nodig Touwerk : als van Kruy-Touw , Vang-Touw , Storm-Touw , Tuy-Touw ende andere voorzien mogen zijn , ende de selve niet anders als tot dienste van de Molens gebruyken , op poene van drie gulden , ende arbitrale correctie.

X V I.

Sullen ook altijd alle haar Gereedschap wel bewaren , ende aan niemand buyten haar Molens leenen , op poene van ses stuyvers , ende by verlies de selve moeten vergoeden of betalen.

Sullen

X V I I.

Sullen by stilte alle 't gaande ende
sonder werk van haar Molens, ende
sonderheyd de Wiggen van de Roeden,
naarstelijk besoecken, ende eenige fau-
ten vindende, bytijds aan de Timmer-
lieden bekend maaken ende aangeven.

X V I I I.

Ende by aldien haar Molens ontseld
sijn datse niet Malen en kunnen, desel-
ve aanstonds overhoex stellen, ende na
den Timmerman toe gaan, ende sullen
oo wel den Molenaar van de onklare
als van de andere daar nevenstaande
Molen, den Timmerman helpen tot datse
wederom klaar is, sonder als dan haar
van de Molen te absenteren, op poene
van verlies haarder Tractement, ende
des stuyvers alle dagen daar en boven.

X I X.

Sullen ook gehouden wesen de Tim-
mer-lieden alle het groot hoat dat ge-

G 5

broo-

brooken werd , soo van Affen , Roe-
den , Spillen als andersints , tot aan den
Ring-sloot te helpen brengen , om by
hem voorts aan sijn Huys ofte ander
bequame plaats gevoerd te werden , son-
der 't selve gebrooken hout ontrent
haar Moolens daar sy schade mogten
doen , te laten leggen , op de Boete van
ses stuyvers voor elk groot hout , dat
op de eerste Schouw 't onbequamer
plaats aan haar Molens bevonden sal
worden.

X X.

Sullen ook niet vermogen eenige
Planken , Deelen , Sparren , Balken ofte
ander Houtwerk als haarlieder Huysraad,
in de Molens te brengen , veel min daar
uyt te dragen , onder pretext dat 't selve
haar eygen soude wesen , op de ver-
beurte van 't selve Hout , alwaar 't ook
haar eygen geweest , ende een Boete
daar en boven , ter discretie van de
Heeren Dyck-Graaff ende Opper-Pol-
der-Meesters , na gelegendheyd van
saaken.

Geen

X X I.

Geen Deelen , Sparren , Hecken , Soomen , Kammern , Staven , nog Soonden ofte Aarde van de Dyken te branden , op de Boete van twintig stuyvers ende arbitrale correctie.

X X I I.

Sullen geen te grooten Vuur maaken , ende haar Vuur wel uyt blusschen , als mede geen asch op haar Molen-Worff ofte ontrent den Molen te leggen , op poene van twintig stuyvers ende correctie als vooren.

X X I I I.

Sullen niet vermogen op hare Vloeren , nog op de Tafelmenten ende Drempels van de Deuren (gelijk als voor desen gebeurd is) te hacken , op de verbeurte van een gulden , ende reparatie van de schade tot haren kosten.

X X I V.

Alle Deuren ende Vensters aan de Wind-
zijde

96 *Instructie voor de Molenaars*

sijde staande wel dicht sluyten , ende de Ly-Deur ongefloten laten , ten eynde men altijd na gelegentheyd daar in kan komen , op de Boete van ses stuyvers.

X X V.

Sullen haar ook niet dronken drincken , op poene van twintig stuyvers ; nog dronken sijnde Malen , op de Boete van veertig stuyvers , 't elken reyse , ende 't is nood arbitrale correctie.

X X V I.

Sullen haar Kaarssen niet als ter nood in de Lantaarns gebruyken , op de Boete van ses stuyvers.

X X V I I.

Sullen ook de Tralien van de Waterloopen ; Item , eenige Hecken ofte Soomen los wesende , weder aan spykeren.

X X V I I I.

Sullen ook gehouden wesen het afgeloo-

geloopen smeer te garen , in d' yfere
potten te smelten , ende in plaats van
leef gebruyken.

X X I X.

Sullen alle ruygten van de Molen-
Worf nemen , ende wel toefien dat de
Roeden daar door geen schade en lijden ,
ook haar Molen-Worven onderhouden,
ende op anderhalve Roede in 't ronde ,
op foodanige hoogte moeten maken
als de Roeden eenigfints kunnen lyden ,
op de Boete van tien ftuyvers voor d'
eerfte , ende dubbelde Boete voor de
tweede Schouw , ende dat 't felve op
Dyk-regt tot haren kosten fal gemaakt
worden.

X X X.

Sullen ook alle Ruygten ende Kroos
van haar Tralien keeren , ende defelve
digr en klaar houden , op poene van
drie ftuyvers , ende tot dien eynde haar
Vlos ende Boots-haaken , altijd met Hou-
ten-ftaalen voorfien houden , op poene
als boven.

Sullen

X X X I.

Sullen haar Water-deuren , alsmede de Deuren van de Buyten - Sluysjens in de Boven-Molens , altyd by stilte wel digt ende gesloten houden , de drem-pels suyveren soo wanneer de Molens niet en malen , ende de Waterloopen wel aan vullen , op de Boete van ses stuyvers. ende de Molens ongeseyld staande over hoeck stellen , ende haar Vang-Touw opschorten ofte insluy-ten , op gelijke Boeten , soo wanneer syluyden contrarie doende bevonden , ende daar over bekeurd sullen werden.

X X X I I.

Sullen ook gehouden wesen alle de Hecken ende affluytingen , soo van de Bak ende Kam-rad binnen , als van de Molen-Worf buyten de Molens t' on-derhouden , ende op de eerste Schouw wel ende bequaamlyk gerepareerd te hebben , op de Boete van ses stuyvers voor d' eerste , en dubbelde Boeten voor de tweede Schouw.

Sullen

X X X I I I.

Sullen ook gehouden wesen hare Molens puntig ende reyn te houden , ende op yder Schouw wel gesuyverd , geveegd ende gereynigd te hebben , op poene van tien stuyvers 't elken reys te verbeuren,

X X X I V.

Sullen geen Slapers in haar Molens leggen , buyten consent van de Heeren Dyck-Graaff , Opper-Polder-Meefters ofte Secretaris , op poene van drie stuyvers , voor yder nagt en van elcke Slaper te verbeuren.

X X X V.

Sullen ook niet vermogen eenige Duyven , Hennen , Verkens , Kalveren , Lammeren nog andere Beesten in haar Molens te houden , op de Boete van twintig stuyvers , voor d' eerste , en dubbelde Boeten met verbeurte van de selve Beesten voor de tweede reyse.

Sullen

X X X V I.

Sullen niet mogen Visschen nog laten Visschen ontrent hare Molens, 't sy in de voor ofte Agter-Waterloopen, nog in de Molens, ofte in de Molen-Togten, op poene van twintig stuyvers, ende verbeurte van alle den Visch, Wand ende Gereedschap, daar mede syluyden gevischt sullen hebben.

X X X V I I.

Sullen ook gehouden wesen yder Jaarliks een derde-part van haar Molen-Togten van de Onder-Molens, dat haar by d' Heeren Dyck-Graaff ende Hooge-Heemraden sal werden aangewesen, op d' eerste Ordinaris Kroos-Schouw schoon ende wel Gekrooft op te leveren, op de Boete van tien stuyvers, daar op by yder te verbeuren, ende dat men 't selve tot haren laste op Dykregt sal doen maken; ende sal den Molenaar van de Boven-Molen, sijn Park naast aan de Onder-Molen beginnen, den tweede Molenaar daar

aar aan , den derden Molenaar daar
eder aan , ende de Onder - Molenaar
dervest van de Onder-Molen.

X X X V I I I.

Sullen ook geen Heeren nog Basen
erken verre van haar Molens gelegen ,
og ook andere nader by-gelegen werken,
nder consent van de Heeren Dyck-
graaff, Hooge-Heemraden ende Opper-
blder-Meesters ofte Secretaris , mogen
nemen , op de Boete van ses stuy-
ers.

X X X I X.

Alle Molenaars sullen gehouden we-
n by inbreuk van de buyten Zee-Dy-
en , alle haar Zeylen af te slaan , ende
e selve moeten brengen in de Boven-
lolen , alwaar syluyden ook by den
anderen sullen blyven , om (volgens
d' Ordre die haar by den Commissaris,
ste d' Heeren Dyck-Graaff ende Hooge-
eemraden sal gegeven worden) alle
oede toefigt te dragen , ende hulpe
nde assistentie te doen , daar sulks van
ooden mogte wesen.

H

Nog

X L.

Nog sullen de Molenaars gehouden
sijn haar Molens alle Voorjaren wel en
behoorlijk te Teeren, sonder daarvoor
yets te sullen pretenderen of genieten;
en sal een yder sijn Molen ten eersten
moeten af Teeren, en het overgelcho-
ten Teer, met de Keetel en Quast son-
der vertoeven wederom by de M^r. Tim-
merman, of daar 't hem geordonneerd
werd te brengen, ten eynde sijn Com-
paignons daar mede van kunnen gediend
werden, op de Boete van een Gulden.

X L I.

Gelijk mede niemand van de Mole-
naars eenig Ried in haar Molens op de
Kruyfolder, of waar 't soude mogen
sijn, sullen laten leggen of beruften, op
een Boete van drie Gulden.

X L I I.

Sullen haar niet vervorderen oyt ofte
immermeer de Tralien (gelijk veelma-
len

in is geschied) van hare Waterloopen aff
breeken , om daar door het Kroos
te eenige vuyligheyd 't geen voor de
Waterloopen mogte leggen , wanneer
daar moet gemalen werden te laten
voor passeren ; ten eynde men daar me-
te mogte voorkomen , dat geen de
minste schade aan 't Scheprad , 't sy
het het vastloopen van het selve , ofte
anderints komt te geschieden ; en der-
halven gehouden wesen , indien daar
en ofte meerder Sparren vande Water-
loop aff sijn , de Timmer-Baas ofte
mand van de Knegtsen daar van ken-
nisse te geven , die de selve al'eer daar
werd gemalen , wederom sullen moeten
aanmaken ; op poene , dat yder Mo-
enaar die hier in nalatig , ofte contra-
re doende bevonden werd , verbeuren
al een somme van drie Gulden.

X L I I I.

Soo wanneer syluyden by de Waa-
kers , Opsienders , ofte eenige andere
daar toe gesteld , vermaand ofte be-
keurd sijnde , sullen henlieden niet qua-
lijk toespreken , op poene van ses stuy-

H 2

vers ,

vers; nog te dreygen, op poene van tien stuyvers; nog slaan, op poene van veertig stuyvers, ende arbitrale correctie. maar soo syluyden tegens de Bekeuringe yets te seggen hebben, 't selve aan de Heeren Dyck-Graaff ende Opper-Polder-Meesters, ofte den Secretaris voor dragen.

X L I V.

Sullen gehouden wesen haar dienst veertien dagen van te vooren moeten opseggen, dog by d' Heeren Dyck-Graaff ende Opper-Polder-Meesters, ofte Secretaris, aanstonds mogen gecasseerd ende betaald werden, sonder alvorens te waarschouwen; ende sullen als dan aan den nieuwe Molenaar alle haar Gereedschap overleveren, volgens de Memorie hier onder staande, ende van den Zeylemaker Acte van de overleveringe brengen, al' eer men haar Ordonnantie sal passeren.

X L V.

Sullen alle Half-jaaren in de Maand
van

van Maart en September, haar Tractement halen en Ontfangen by den Penning-Meester tot Purmerende, mits lade-ende altijd tot de finale afrekeninge des Weeken aan den Heer, ende bren-ende Acte van de vertooninge van haar Gereedschap.

X L V I.

Sullen voor haar dienst genieten yder dagtig gulden s' Jaars; daar en boven vry Lampe-licht, ende Wooninge in de Molens, mitsgaders alle andere vryheden den Inwoonderen van de Beemster compe-terende.

X L V I I.

Sullen niemand van de Molenaars, wie, en onder wat pretext het soude mogen zijn, haar vervorderen om oyt 't eeniger tijd buyten hare Molens te gaan woonen nog vuuren, of dat soo ras het contrarie werd bevonden, alle de selve defacto sullen werden gedepor-teerd en afgeset.

H 3

Eynde-

Eyndelijk, sullen alle de respectieve Boetens, die syluyden ter saake van de-
se Instructie sullen komen te verbeuren,
werden genoteerd, ende by den Pen-
ning-Meester op het ontfangen van
haar Tractement (sonder eenig tegen-
spreken op poene van dubbelde Boete)
werden gekort en ingehouden.

*Materialen die de
Molenaars als sij op de
Molens komen geleverd
werden.*

Vier Zeylen, een Tuyketel, een
Pomp, een Kruij-Block, een
beslagen Yseren-Schyff, een
Kruij-Touw van vier en een half Vaam,
een Tuy-Touw van twee Vaam, een
een Storm-Touw van vier Vaam en een
half, een Vang-Touw van seven Vaam,
vier Hals-Touwen van ses Vaam, agt-
en-veertig Vaam Slag-Lijn tot vier
Molen-Zeylen, een Yseren Smeerpot
aan

aan de beneden Molen , een Moker ,
een Koevoet , een Splis-Hoorn , een
Croos - Haak , een Vlos - Haak , een
Vuur-Yfer , een Boods-Haak , een Halve-
Pieck , een Leeren - Emmer , een Lan-
taarn , een Lamp , een Oly-Kan , een
Visch-Mantje ende een Spykerlaad.

Memorie van de da- gelijke Provisie tot de Molens.

Tien vijf duym Spykers , vijf-en-
twintig dubbelde Middel-Nagels ,
vyftig enkelde Middel-Nagels , honderd
Heck - Spykers , vyftig Lafch - Yfers ,
Seep by een half pond teffens , Smeer
met drie pond teffens , Olye by twee
mengelen teffens , Kaarffen een half
pond , Catoen , een Kluwen Zeyl-
Gaaren ende Swavelstocken.

121
In der ersten
von der ersten
von der ersten
von der ersten
von der ersten
von der ersten
von der ersten
von der ersten
von der ersten
von der ersten

In der ersten
von der ersten
von der ersten
von der ersten
von der ersten
von der ersten
von der ersten
von der ersten
von der ersten
von der ersten

In der ersten
von der ersten
von der ersten
von der ersten
von der ersten
von der ersten
von der ersten
von der ersten
von der ersten
von der ersten

